

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Brakelleie-Brakelmeersstraat (Sint-Martens-Latem, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2021I368
september – oktober 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Julie Deryckere

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten van het bureauonderzoek	7
1.1	Administratieve gegevens	7
1.2	Onderzoeksopdracht	10
1.2.1	Doelstelling	10
1.2.2	Onderzoeksvragen	10
1.2.3	Juridische context	10
1.2.4	Randvoorwaarden	10
1.2.5	Archeologische voorkennis van het terrein	10
1.3	Werkwijze en strategie	11
1.3.1	Methode	11
1.3.2	Fysisch geografische situatie	11
1.3.3	Historische context en bekende archeologie vindplaatsen	11
1.3.4	Archeologische indicatoren	12
1.3.5	Verstoringshistoriek	12
1.4	Assessmentrapport	13
1.4.1	Introductie tot het projectgebied	14
1.4.1.1	Ruimtelijke situering	14
1.4.1.2	Geplande werken	15
1.4.2	Fysisch geografische en geologische situatie	19
1.4.2.1	Landschappelijke situering	19
1.4.2.2	Tertiaire lithostratigrafie	23
1.4.2.3	Quartaire lithostratigrafie	24
1.4.2.4	Bodemvormingsprocessen	25
1.4.3	Historische en archeologische voorkennis	26
1.4.3.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden	26
1.4.3.2	Historische context en bekende archeologische vindplaatsen	34
1.4.3.3	Archeologische indicatoren en cartografische bronnen	36
1.4.3.4	Huidige gebruik en verstoringen	39
1.5	Synthese	42
2	Bibliografie	43

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	8
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	9
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 9	
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	14
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de meest recente orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).	15
Figuur 7: Zicht vanaf het zuiden op de Brakelmeersstraat (Bron: Google Streetview).....	16
Figuur 8: Zicht centraal op de Brakelmeersstraat (Bron: Google Streetview).	16
Figuur 9: Zicht op de Brakelleie vanaf het zuiden (Bron: Google Streetview).....	16
Figuur 10: Inplantingsplan ontworpen toestand (Bron: Opdrachtgever).....	18
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	21
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	21
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	22
Figuur 15: Hoogteverloop langs de Brakelleie NW-ZO.....	22
Figuur 16: Hoogteverloop NW-ZO Brakelmeersstraat.....	22
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	23
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..	24
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	25
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 1,5 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).....	26
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 met de archeologienota's binnen een straal van 1 km (Bron: Geopunt).	31
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	36
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....	37
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	37

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).	38
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....	38
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....	39
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979- 1990 (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000- 2003 (Bron: Geopunt).....	40
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008- 2011 (Bron: Geopunt).....	41
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).....	41

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....19

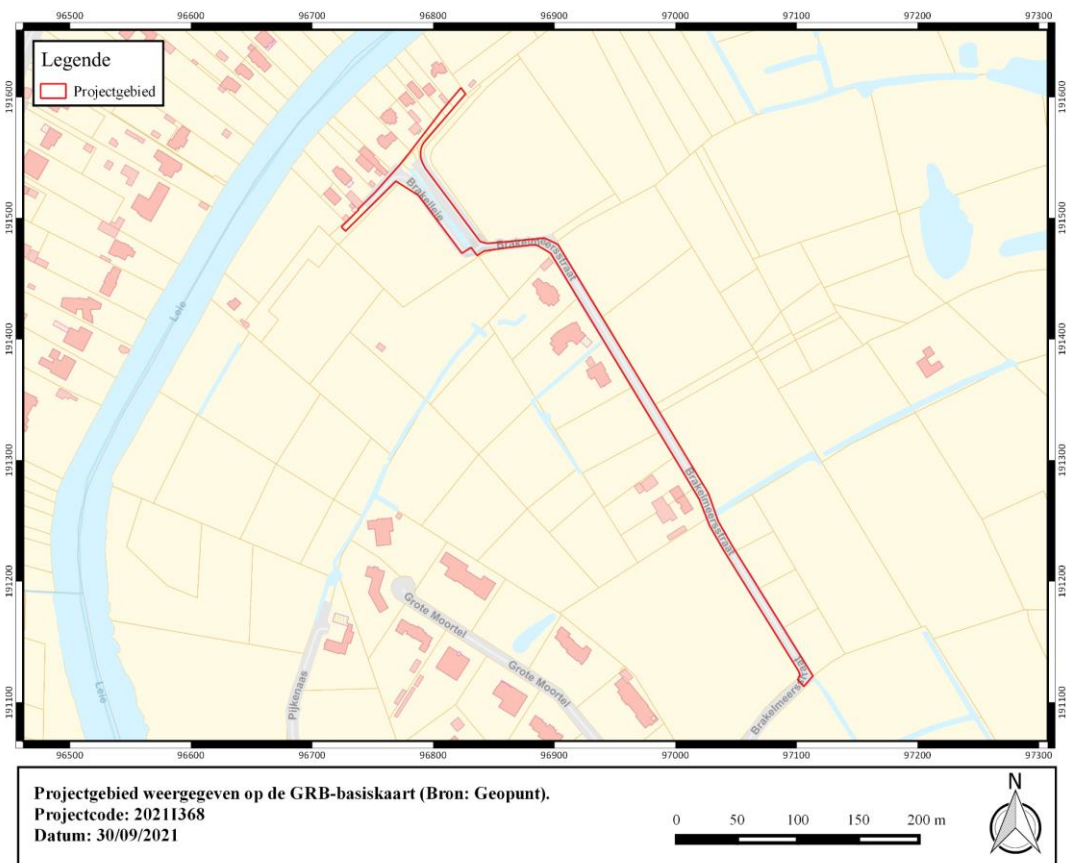
1 Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Administratieve gegevens

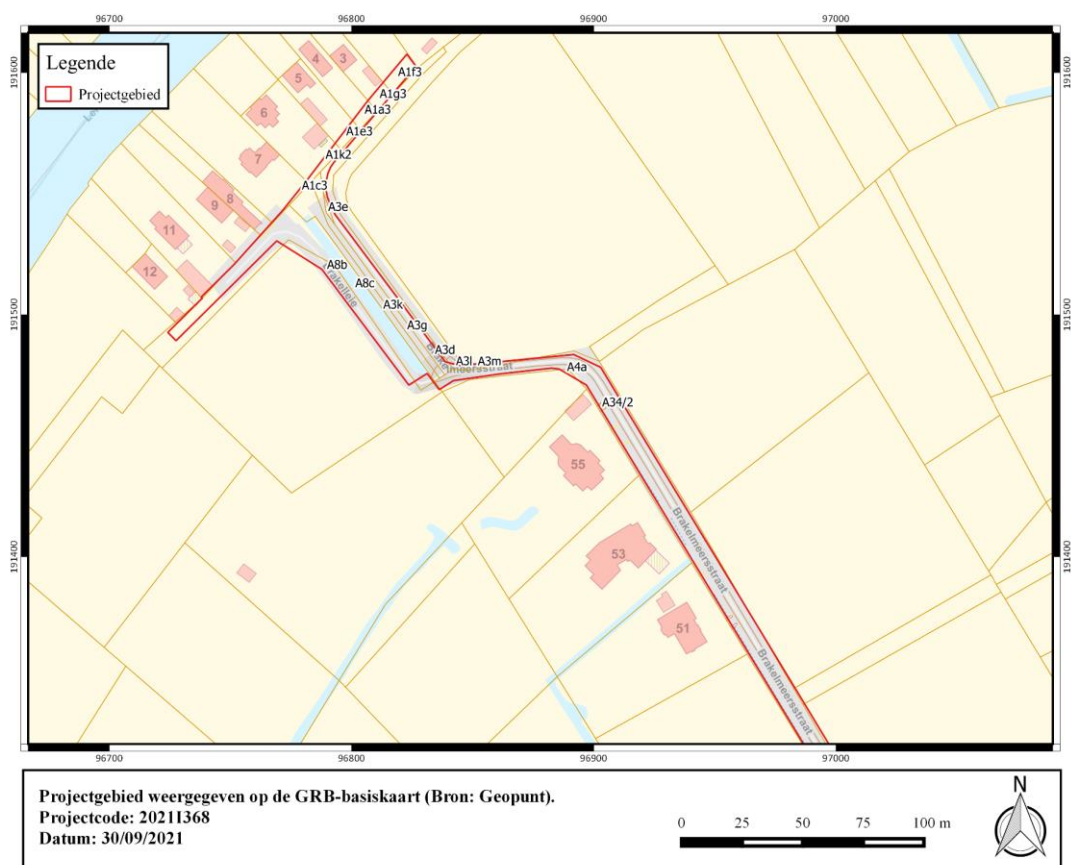
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Sint-Martens-Latem
	Deelgemeente	/
	Postcode	9830
	Adres	Brakelleie, Brakelmeersstraat 9830 Sint-Martens-Latem
	Toponiem	Brakelleie- Brakelmeersstraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 96518 Y _{min} = 191107 X _{max} = 97251 Y _{max} = 191616
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Sint-Martens-Latem, Afdeling 1, Sectie A, nrs: 39, 363a, 366a, 38c, 34/2, 4a, 3m, 3l, 3d, 3g, 3k, 8c, 8b, 3 ^e , 1c3, 1k2, 1 ^e 3, 1a3, 1g3, 1f3 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Wouter Van Goidsenhoven (erkend archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Elke Ghyselbrecht (aardkundige) Aaron Willaert (historicus) Julie Deryckere (archeoloog)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

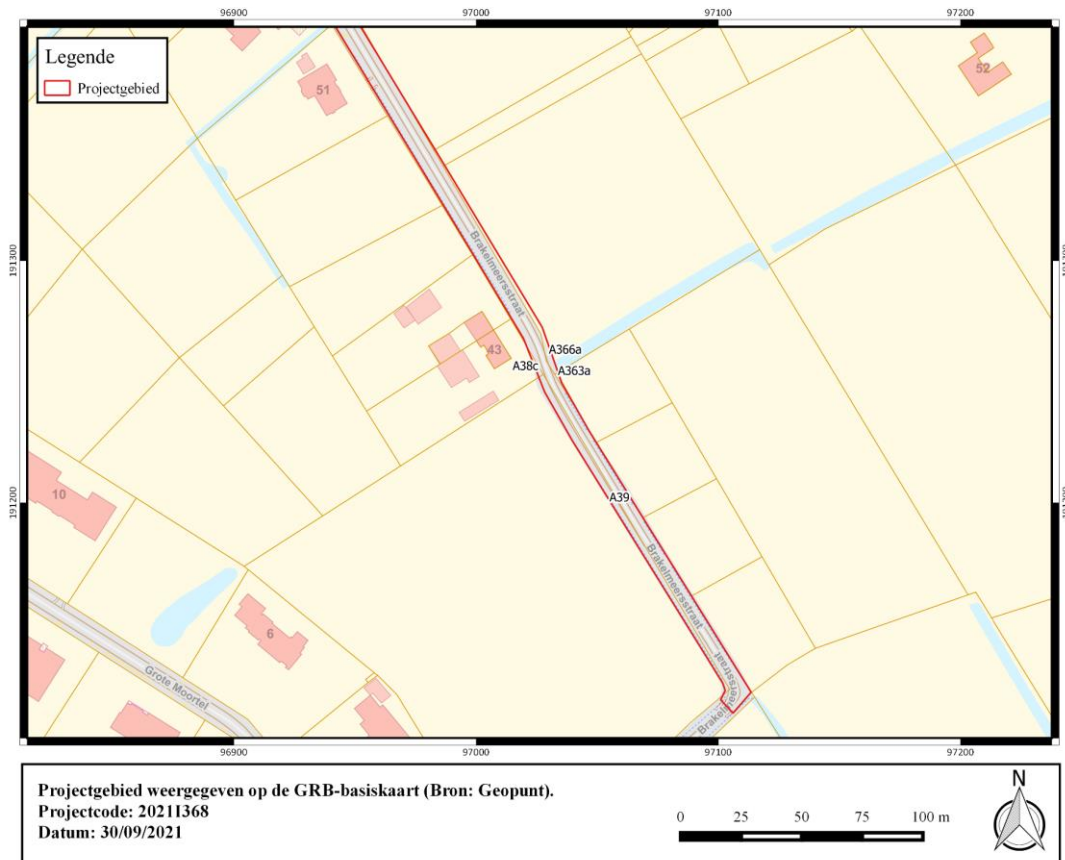

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

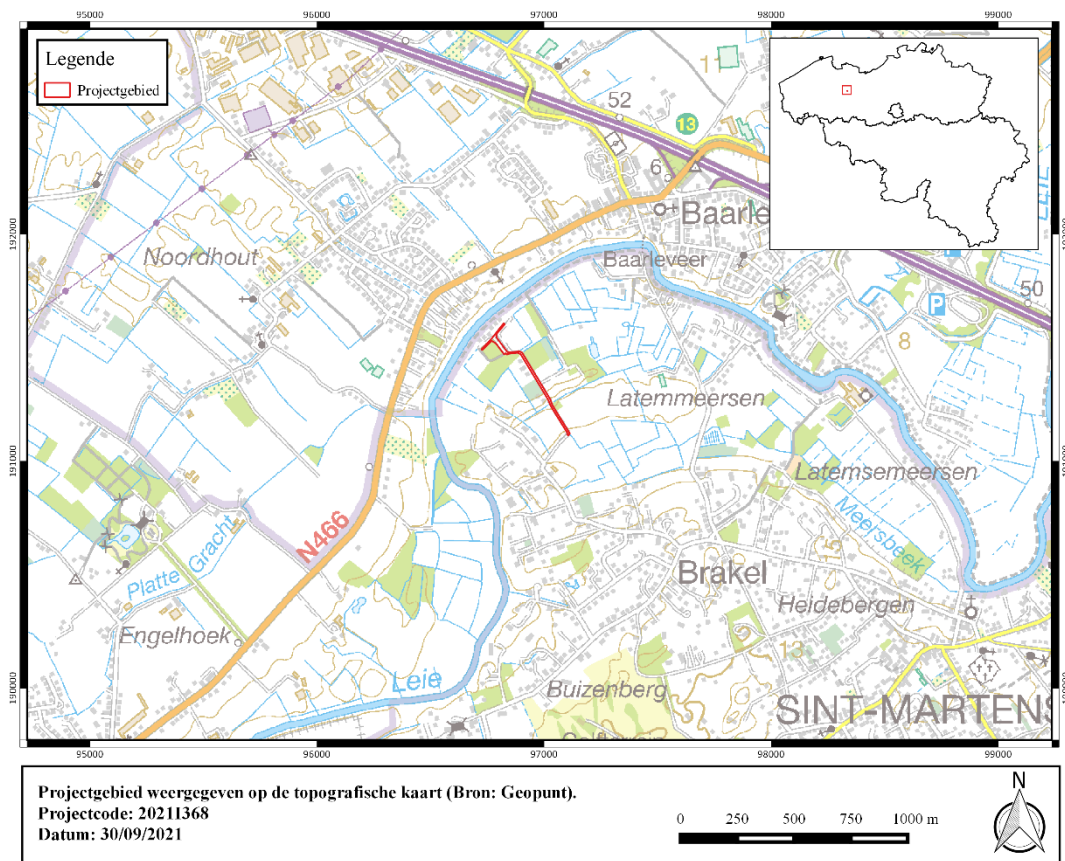

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarden en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van de bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als natuurgebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000 m² of meer beslaat.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 6486 m², vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Sint-Martens-Latem Brakelleie Brakelmeersstraat werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en de verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen

1.3.3 Historische context en bekende archeologie vindplaatsen

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek. De recente onderzoeken die voortvloeiden uit archeologienota's zijn geraadpleegd via loket.onroerend.erfgoed.be.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische bronnen, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen die zowel via Geopunt als via het Nationaal Geografisch Instituut (Cartesius) ter beschikking worden gesteld. Bijkomende cartografische bronnen zijn waar relevant bekomen via verder archiefonderzoek.

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstering van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971, ter beschikking gesteld via Geopunt.

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

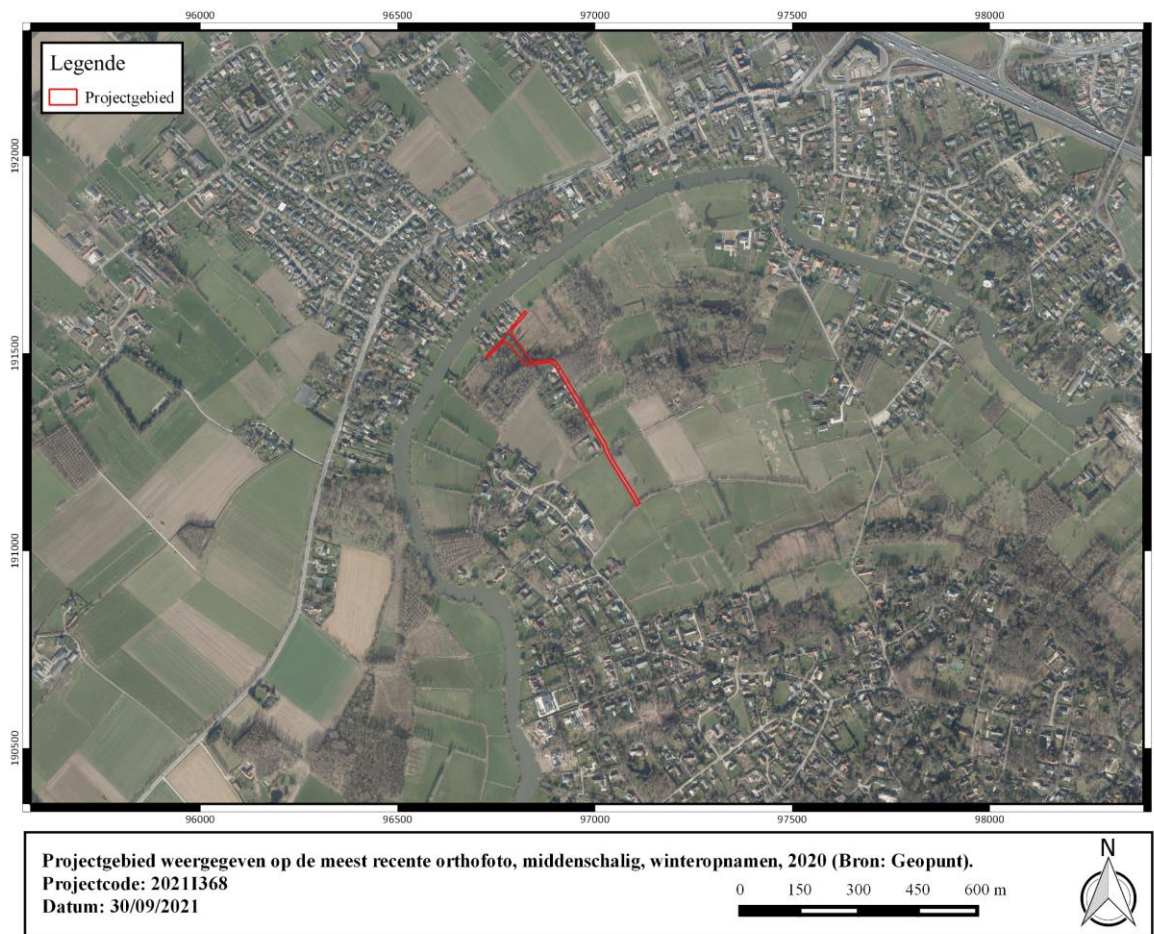
Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Introductie tot het projectgebied

1.4.1.1 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen te Sint-Martens-Latem in de provincie Oost-Vlaanderen. De gemeente is gelegen aan de rechter oever van de Leie, ten zuiden van Drongen, ten zuidwesten van Afsnee, ten westen van Sint-Denijs-Westrem, ten noordwesten van De Pinte, ten oosten van Deurle en ten zuidoosten van Sint-Martens-Lerne¹. Het terrein situeert zich op ca. 2 km ten noordwesten van het centrum van Sint-Martens-Latem en valt samen met een gedeelte van de Brakelmeersstraat en Brakelleie. Het projectgebied is precies ten zuiden van de Leie gelegen in de Leiemeersen.

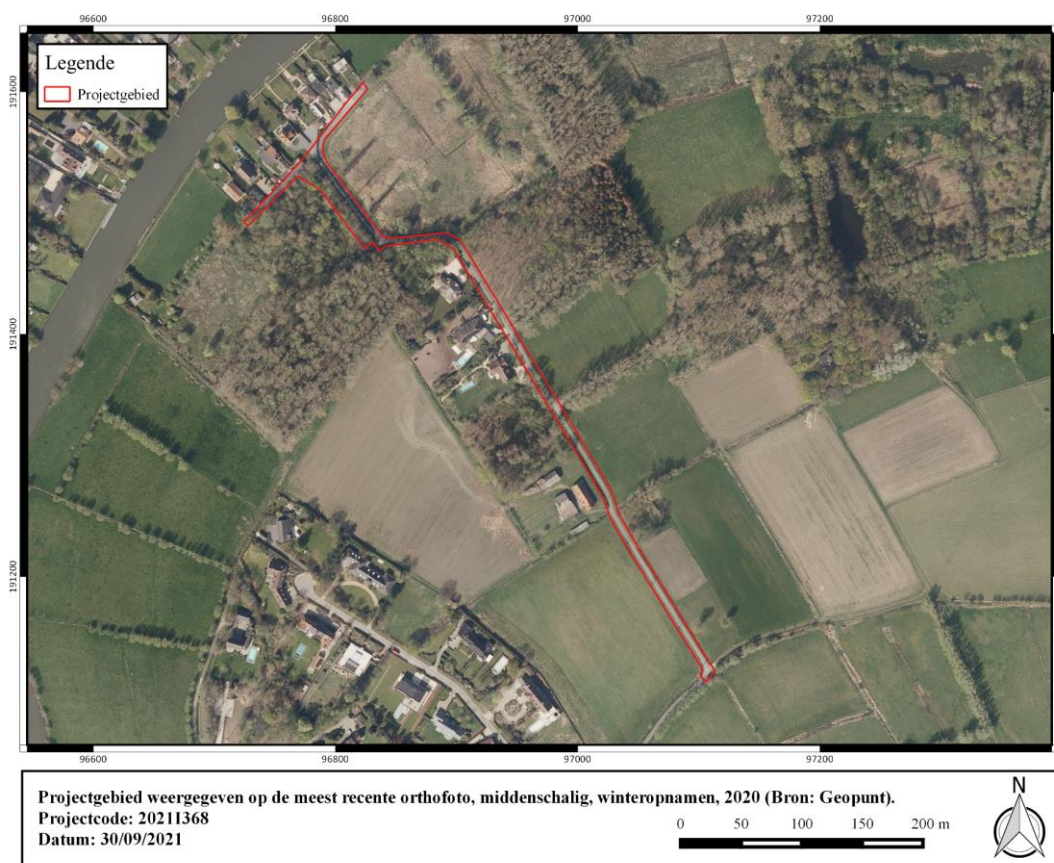
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Sint-Martens-Latem [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14240> (Geraadpleegd op 06-10-2021)

1.4.1.2 Geplande werken

1.4.1.2.1 Bestaande toestand

Het projectgebied beslaat een oppervlakte van ca. 6486 m² en valt samen met de weg 'Brakelleie' in het noorden en een gedeelte van de 'Brakelmeersstraat' centraal en in het zuiden. Ter hoogte van de Brakelmeersstraat bestaat het terrein uit een centrale rijweg met een breedte van 2,8 m met langs beide zijden een grasberm. Langs de Brakelmeersstraat is langs beide zijden een gracht gelegen die op verschillende plaatsen is ingebuisd. Beperkt vallen ook enkele inritten en een gedeelte voortuintjes binnen de grenzen van het projectgebied. Langs de zuidzijde stroomt precies ten zuiden en oosten van het terrein een beek. Ter hoogte van de bredere zone langs de noordzijde van het projectgebied, gaat de Brakelmeersstraat over in de Brakelleie. Hier loopt centraal een poel/gracht tussen de Brakelmeersstraat langs de oostzijde en Brakelleie langs de westzijde. De noord-zuid gerichte weg die hierop aansluit is opnieuw de Brakelleie. Het wegdek bestaat in deze zone uit grindverharding. Langs de Brakelleie is een afvoerleiding aanwezig langsheen de woningen ten noorden van de straat. De leiding loost in de centrale poel/gracht.

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de meest recente orthofoto, middenschaling, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

Figuur 7: Zicht vanaf het zuiden op de Brakelmeersstraat (Bron: Google Streetview).

Figuur 8: Zicht centraal op de Brakelmeersstraat (Bron: Google Streetview).

Figuur 9: Zicht op de Brakelleie vanaf het zuiden (Bron: Google Streetview).

1.4.1.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel langs de Brakelleie en Brakelmeersstraat samen met de heraanleg van de rijweg.

De bestaande leiding ter hoogte van de Brakelleie 2-12 zal opgebroken en vervangen worden. De nieuwe leiding wordt eveneens aangesloten op de bestaande centrale gracht/poel en zal centraal onder de rijweg worden voorzien. De gracht/poel zelf blijft behouden. Langsheen de Brakelleie en Brakelmeersstraat wordt een nieuwe DWA-leiding centraal onder het wegdek aangelegd. Daarnaast wordt een pompstation ingericht ten noorden van de Brakelmeersstraat 55. De bestaande grachten langsheen de Brakelmeersstraat blijven integraal behouden en zullen slechts beperkt geherprofileerd worden. De zones die overkapt zijn, worden vernieuwd. De nieuwe leidingen zullen worden aangelegd op een diepte tussen de 1 en 3 m –mv.

Langs het volledige tracé wordt vervolgens de aanleg voorzien van een rijweg met een breedte van 3.0m. Ter hoogte van de Brakelleie 7 zal een breder wegdek worden voorzien om de toegang voor hulpdiensten mogelijk te maken. Daarnaast wordt langsheen de Brakelmeersstraat ook een uitwijkstrook voorzien. Voor de aanleg van de verharding wordt rekening gehouden met een bodemingreep van ca. 50 cm –mv.

1.4.2 Fysisch geografische en geologische situatie

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

<i>Bron</i>	<i>Informatie</i>
Landschappelijke situering	Scheldebekken zonder getijden
Tertiair	Lid van Egem (Formatie van Tielt), Lid van Kortemark (Formatie van Tielt)
Quartair	Type 3a
Bodentypes	Pdp, LFp, E-UFp, PFp
Potentiële bodemerosie	Zeer laag tot verwaarloosbaar
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	7 – 7,6 m TAW
Hydrografie	Leiebekken, deelbekken Benedenleie

1.4.2.1 Landschappelijke situering

Het projectgebied is gelegen in het Scheldebekken zonder getijden.

Het terrein situeert zich op de rechter oever van het Leie-alluvium. De vlakte van de Leie maakt deel uit van de Vlaamse Vallei die morfologisch gekenmerkt wordt door een relatief vlak reliëf. Tijdens de beginfase van het Peniglaciaal heeft de Leie een grote laterale uitbreiding gekend waardoor de volledige breedte van de vallei werd ingenomen. Aan dit sedimentatiepatroon komt een eind in het Tardiglaciaal dat wordt gekenmerkt door een beduidende klimaatsverbetering, op enkele koude fases na. Belangrijk is een hervatting van fluviaatiele activiteit met in een eerste fase een uitschuring van de huidige valleien. De rivieren nemen een meanderend patroon aan waarbij de Leie een underfit river wordt die in een bovenmaatse vallei vloeit. Het projectgebied bevindt zich op de dalbodem van de alluviale vlakte van de Leie. Op het DHMV is duidelijk te zien hoe de meanderende Leie in de omgeving van het projectgebied doorheen de tijd van het zuiden naar het noorden is opgeschoven.

Het projectgebied behoort tot het beschermd cultuurhistorisch landschap van de Leiemeersen. Deze strook natte gronden situeert zich tussen de Leiebocht in het noorden en het duingebied in het zuiden. Deze terreinen zijn, vanwege de zeer natte toestand, minder geschikt voor permanente bewoning of bewerking. Het niveauverschil binnen dit alluvium bedraagt slechts ca. 1 meter. Langs de Leiebedding is een oeverwal met een hoogte van ca. 1 meter aanwezig. De afwatering van het gebied gebeurt daardoor niet rechtstreeks naar de Leie, maar via de Meersbeek ten zuiden van het terrein in zuidoostelijke richting².

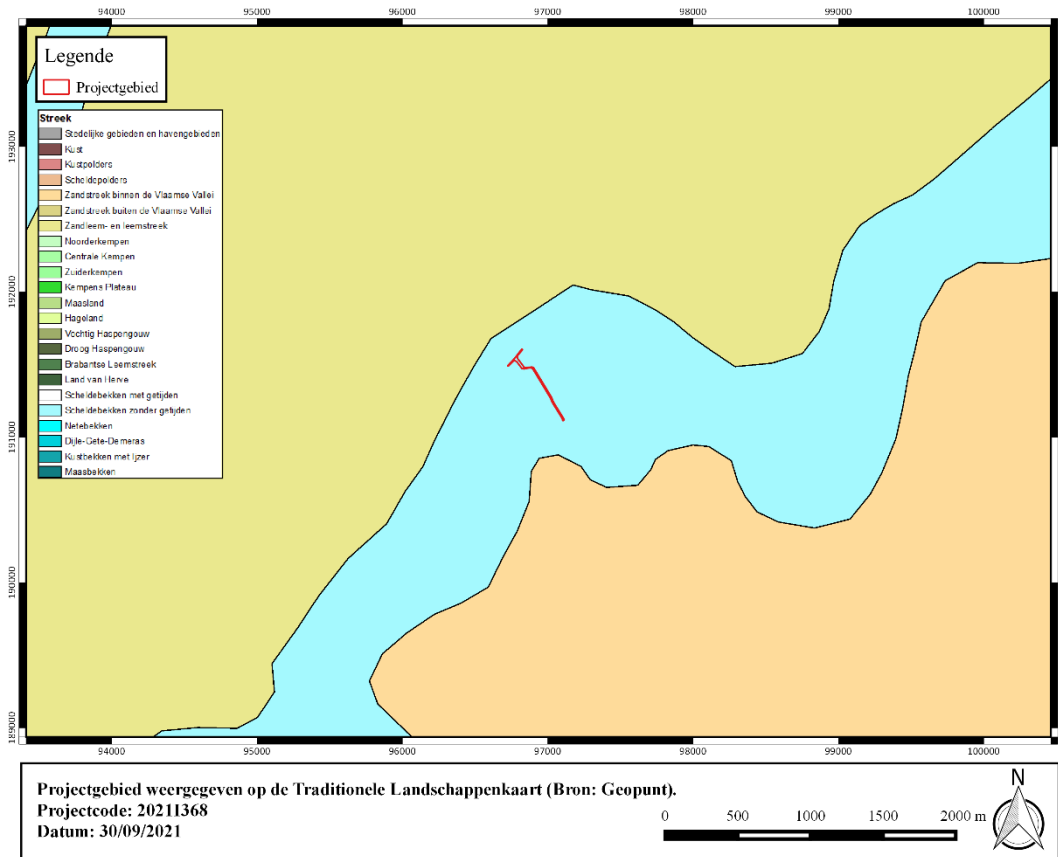
Het micro-reliëf binnen het projectgebied varieert tussen de 7 en 7,6 m TAW. Langs de Brakelmeersstraat is te zien hoe de percelen met woningen werden opgehoogd binnen het vrij

² Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Leiemeersen [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/301287> (Geraadpleegd op 07-10-2021)

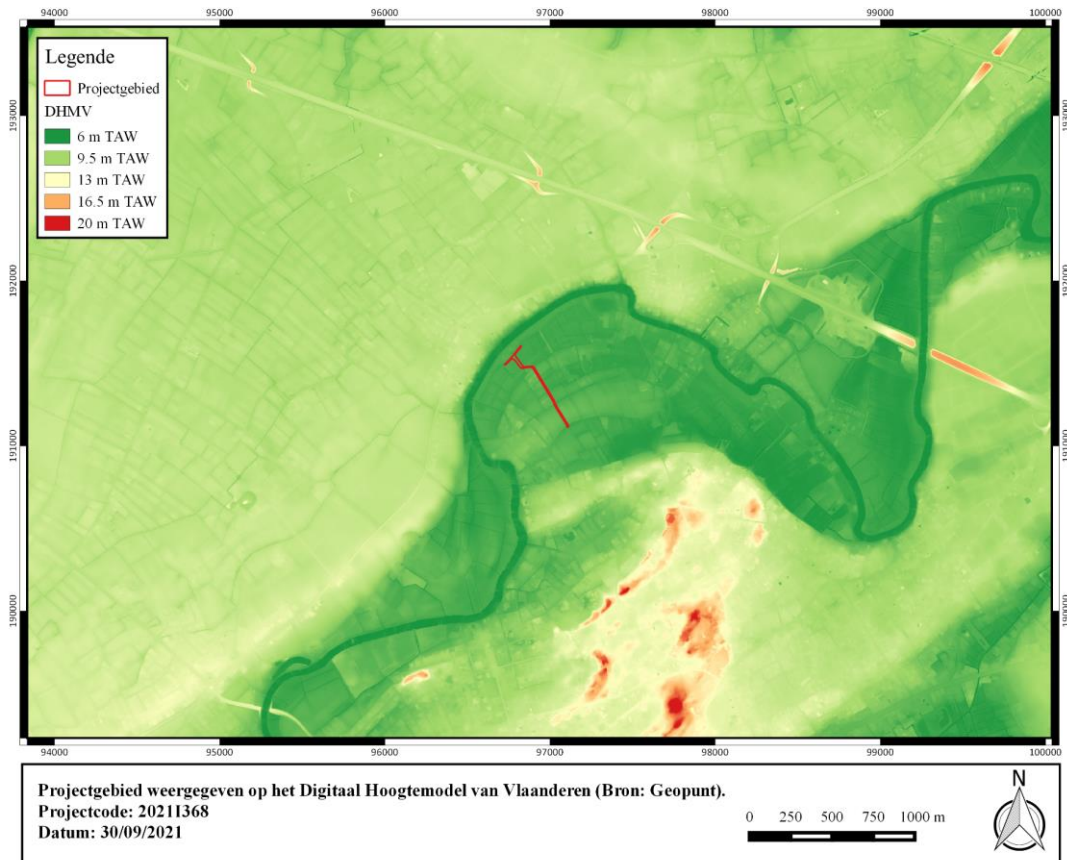

vlakke en natte meersgebied. Ook de Brakelmeersstraat zelf is iets hoger gelegen. In het zuiden van het traject bevindt zich een duidelijke, iets hoger gelegen rug binnen het alluvium. Deze locatie, op de overgang van het overstromingsgebied en een iets hoger gelegen, drogere rug, moet aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

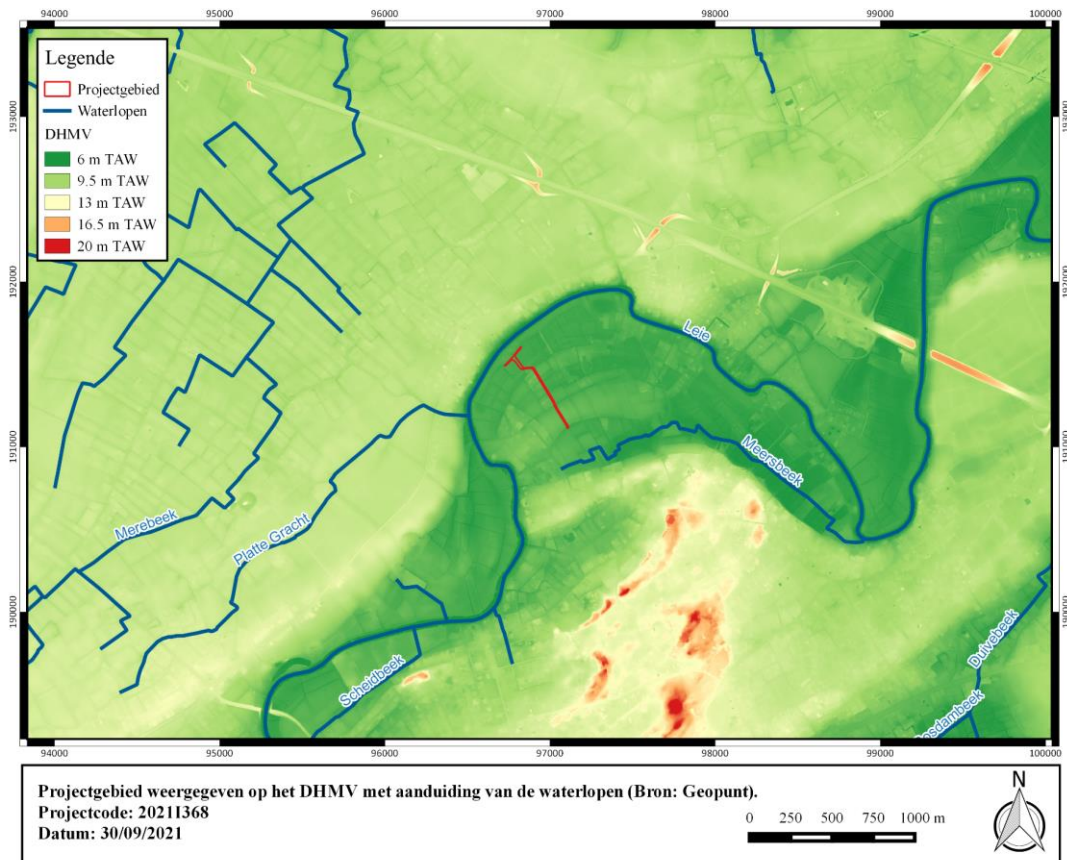
Hydrografisch behoort het projectgebied tot het Leiebekken, deelbekken Benedenleie.

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

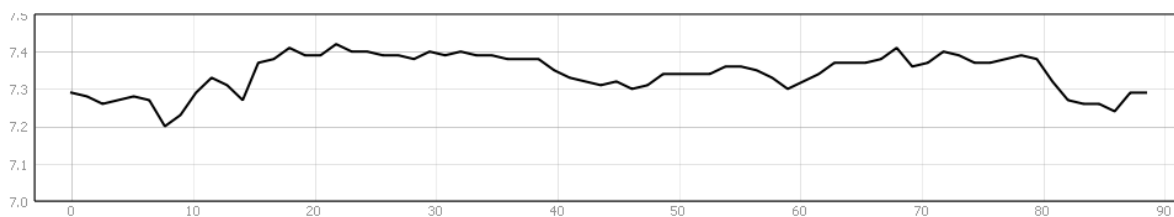

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

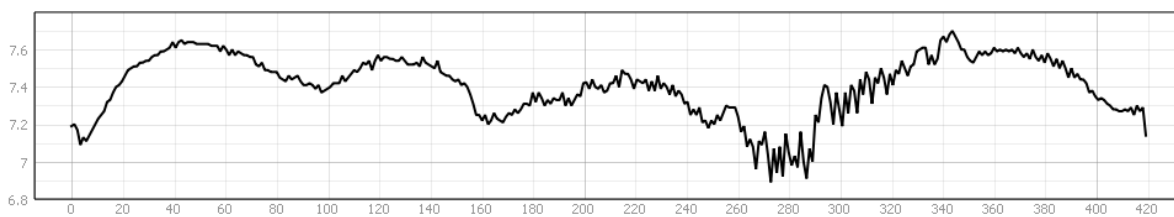

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 15: Hoogteverloop langs de Brakelleie NW-ZO

Figuur 16: Hoogteverloop NW-ZO Brakelmeersstraat

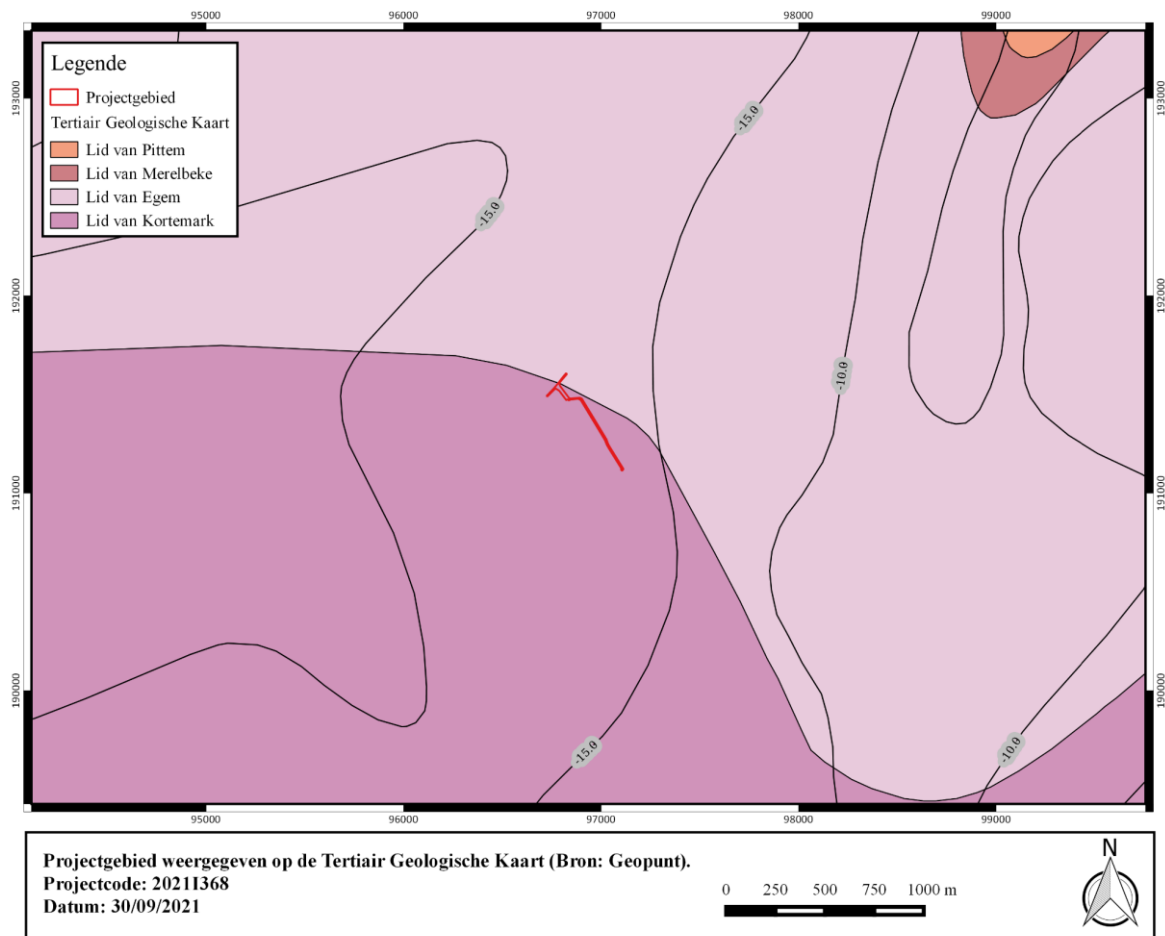
1.4.2.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Egem** (Formatie van Tielt). De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

Het **Lid van Egem** bestaat uit een glimmer- en glauconiethoudend zeer fijn zand dat grover wordt naar boven toe. Het is tevens afgezet in ondiepe-mariene omstandigheden.

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Kortemark** (Formatie van Tielt). De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

Het oudste lid is het **Lid van Kortemark** en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

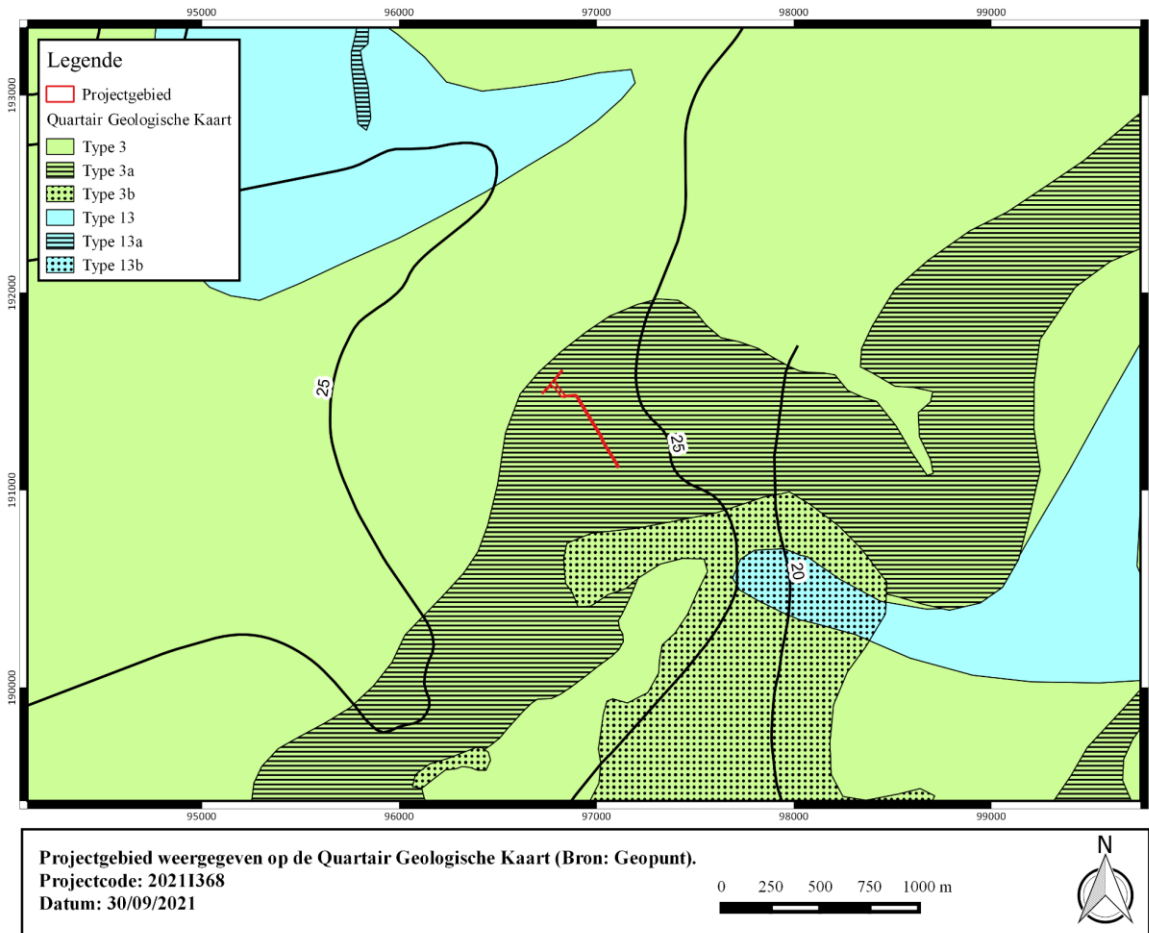

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Quartaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3a**. Het bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen. Binnen deze afzetting kunnen mogelijk hellingsafzettingen van het Quartair voorkomen. Lokaal kan deze eolische afzetting afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclusief) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.2.4 Bodenvormingsprocessen

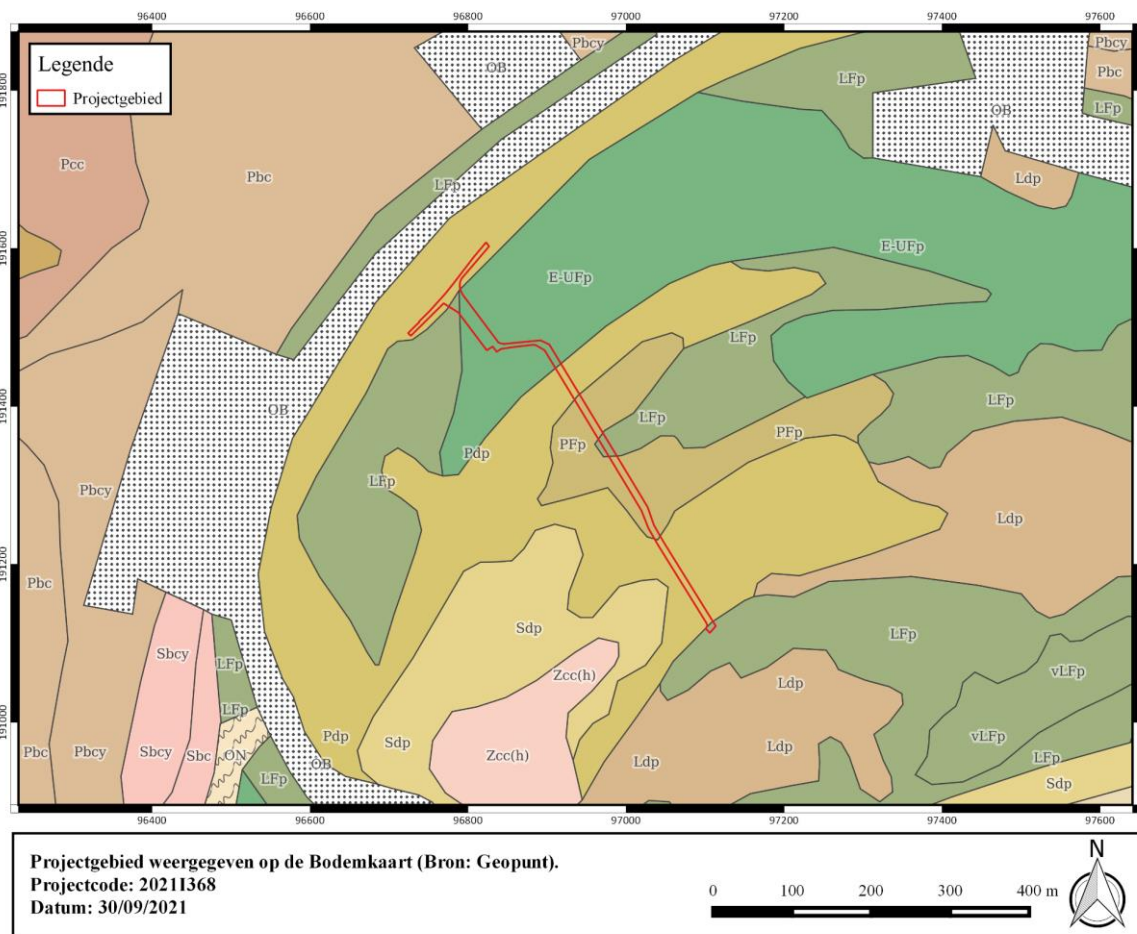
De bodemkaart geeft langsheen het volledige traject een hydromorfe bodem weer zonder enige profielontwikkeling.

Het bodemtype **Pdp** is een matig natte licht zandleembodem zonder profiel. De bodem is voornamelijk opgebouwd uit colluviaal materiaal. De bovengrond is donker grijsbruin en gaat over in bruingrijs met roestverschijnselen, beginnende tussen 40 en 60 cm. Het materiaal is bleekgrijs met fijne roestvlekjes dieper dan 70 cm.

Het bodemtype **Lfp** is een zeer natte zandleembodem zonder profiel. Het is een hydromorfe grond met reductiehorizont die begint tussen 50 en 100 cm.

Het bodemtype **Pfp** is een zeer natte licht zandleembodem zonder profiel. De bovengrond is donkerbruin tot donker grijsbruin met roestverschijnselen waarbij de bovengrond soms verveend is. De roestverschijnselen nemen af met de diepte en een gereduceerde zone wordt waargenomen tussen 50 en 100 cm diepte. Vanaf deze diepte is vaak een zwartblauw slib gemengd met plantenresten aanwezig.

Het bodemtype **E-UFp** is een complex van nat, matig gleyig tot zeer nat, zeer sterk gleyig met reductiehorizont klei en zware kleigrond zonder profielontwikkeling. Deze gronden zijn hydromorfe stuwwatergronden en vertonen roestverschijnselen vanaf 20 cm. Onder de bouwvoor is geen duidelijke bodenvorming zichtbaar.

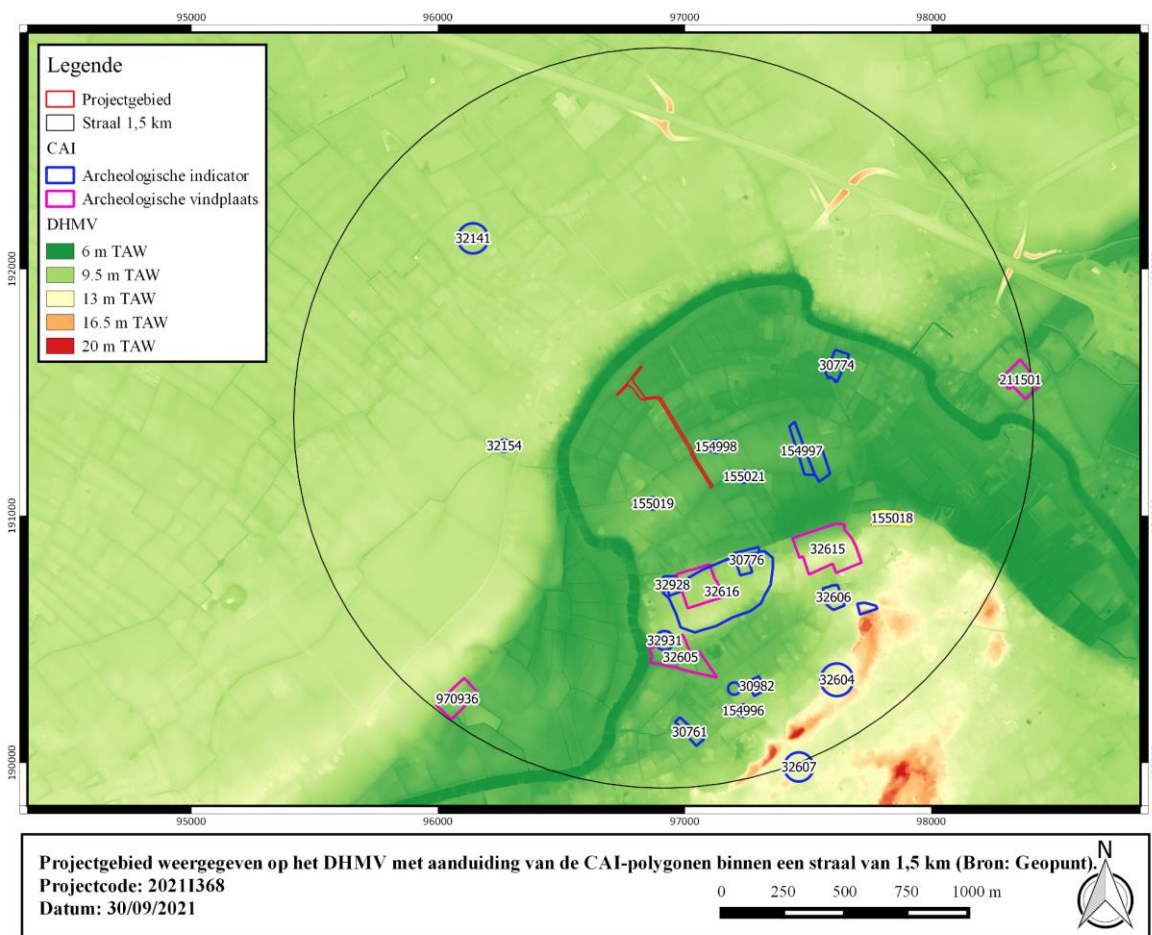
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.3 Historische en archeologische voorkennis

1.4.3.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

De gekende archeologische vindplaatsen in de omgeving bevinden zich hoofdzakelijk op enige afstand ten zuiden van het onderzoeksgebied, ter hoogte van de Holocene rivierduinen. Onderzoek in de omgeving heeft bewoningssporen aan het licht gebracht die vermoedelijk deel uitmaken van een groter nederzettingsterrein. Hierbij werden zowel sporen uit de metaaltijden en Romeinse periode onderzocht. Ten oosten van het onderzoeksgebied, aan de overzijde van de Leie, op het grondgebied van Drongen werden meerdere kringgreppels in kaart gebracht die zeer waarschijnlijk te interpreteren zijn als grafmonumenten uit de metaaltijden. In de omgeving werden eveneens een aantal oppervlaktekarteringen uitgevoerd. Hierbij werden lithische artefacten uit het mesolithicum en neolithicum gerecupereerd en ceramiek uit het neolithicum, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Op basis van de gekende waarden kan gesteld worden dat de omgeving van het onderzoeksgebied en dan vooral de hoger gelegen, drogere gronden op de randen van het Leiealluvium quasi doorlopend werden bezocht en bewoond sinds de steentijden.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen binnen een straal van 1,5 km van het projectgebied (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

32605	Opgraving (1981); NK: 15 meter Late ijzertijd: aardewerk - paalsporen van een onregelmatig vierhoekig grondplan Romeinse tijd: constructiesporen - een dikke zandlaag met vondstenmateriaal, naast enkele scherven van gedraaid Gallo-Romeins aardewerk bijna uitsluitend handgevormd (La Tène). Sommige scherven horen in de late bronstijd/vroege ijzertijd thuis en vroeg-Romeinse periode =>Vermoedelijk een Romeins ophogingspakket Late middeleeuwen: hoeve Bron: Vermeulen, F., Verhaeghe, F. & Bourgeois, J. , 1982: Vondsten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd te Sint-Martens-Latem. In: Heemkring Scheldeveld, p 13-41
32612	Opgraving (1995); NK: 15 meter Steentijd: boor Ijzertijd: aardewerk Romeinse tijd: aardewerk Volle middeleeuwen: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk
32615	Opgraving (1983); NK: 15 meter Neolithicum: schrabbers, pijlpunt, mickroklingen (vermoedelijk niet in situ). Ijzertijd: La tène aardewerk - ouder materiaal: geretoucheerde silexkling - vermoedt restanten van bewoningsactiviteiten Romeinse tijd: aardewerk Vroege middeleeuwen: aardewerk Volle middeleeuwen: aardewerk Late middeleeuwen: aardewerk Bron: Vermeulen, F., Bauters, L. & Bungeneers, J., 1986: Tweede opgravingscampagne te Latem-Servaes: nederzettingssporen uit de Late ijzertijd en Romeinse tijd, Heemkring Scheldeveld, p 7-17.

211501	Mechanische prospectie (2015); NK: 15 meter Metaaltijden: drie kringgreppels, geassocieerd met handgevormd aardewerk – 2 vierpostige spiekers Onbepaald: geïsoleerde kuilen en paalkuilen. Bron: Gierts I., Vander Cruyssen M., Demoen D. 2015: Archeologische prospectie Drongen, Karel De Bondtlaan, BAAC Vlaanderen rapport 136, Gent.
970936	Mechanische prospectie; NK: 15 meter 15e eeuw: Eén der oudste bewoningssites van Sint-Martens-Lerne ontstaan in de late middeleeuwen op de grens van de koutergrond en alluviale Leievallei en waarvan geschreven bronnen teruggaan tot 15de eeuw. De aanwezigheid van een cirkelvormige walgracht met motte, afgebeeld op de Ferrariskaart, werd in 1974 door boringen gelokaliseerd ten W. van de huidige hoeve. Bron: Lootens M. & M, T, Lootens-De Muynck 1974: Het vroegere bewoningssite van het Hof ter Quaetham (Sint-Martens-Lerne), Het Land van Nevele, Jaargang V, aflevering 4, pp, 152-157

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

30982	Indicator cartografie; NK: onbepaald 18e eeuw: hoeve
30983	Indicator cartografie; NK: onbepaald 18de eeuw: hoeve.
32616	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late ijzertijd: nederzetting

Veldprospecties

30761	Veldprospectie (1979); NK: 15 meter 17e eeuw: aardewerk.
30774	Toevalsvondst; NK: 15 meter

	Nieuwe tijd: munten
30776	Veldprospectie (1981); NK: 15 m Ijzertijd: aardewerk. Volle middeleeuwen: aardewerk. Late middeleeuwen: aardewerk. De vondsten zijn te talrijk om ze als intrusief te beschouwen (misschien op de rand van een nederzetting of slechts tijdelijk bewoond).
32154	Veldprospectie; NK: 150 meter Mesolithicum: lithisch materiaal
32606	Veldprospectie (1980); NK: 15 m Romeinse tijd: aardewerk staat in verband met een Romeinse nederzetting op 100 m ten noorden hiervan. Middeleeuwen: aardewerk. Volle middeleeuwen: aardewerk. Late middeleeuwen: aardewerk. Concentratie laat bewoning vermoeden. Onbepaald: lineaire depressies
32607	Veldprospectie; NK: 15 meter Romeinse tijd: vlakgraf
154995	Veldprospectie; NK: 15 meter Neolithicum: eindschrabber op kling
154996	Veldprospectie; NK: 150 meter Steentijd: onregelmatige kern waarvan klingen zijn afgehakt
154997	Veldprospectie; NK: 15 meter Steentijd: afslagstukje
154998	Veldprospectie; NK: 150 meter Onbepaald: afslagstukje
155018	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: wandscherf

	Onbepaald: aardewerk
155019	Veldprospectie (1981); NK: 15 meter Romeinse tijd: wandscherp Vroege middeleeuwen: aardewerk Late middeleeuwen: 7 wandscherfjes – 36 fragmenten aardewerk Onbepaald: 16 wandscherven
155021	Veldprospectie; NK: 150 meter Onbepaald: aardewerk
157817	Veldprospectie; NK: 15 meter Neolithicum: een pijlpunt in grijszwarte silex

Toevalsvondst

32928	Toevalsvondst; NK: 15 meter Midden-neolithicum: gepolijste bijlen van het Westeuropese type, mogelijk uit metadoleriet (import)

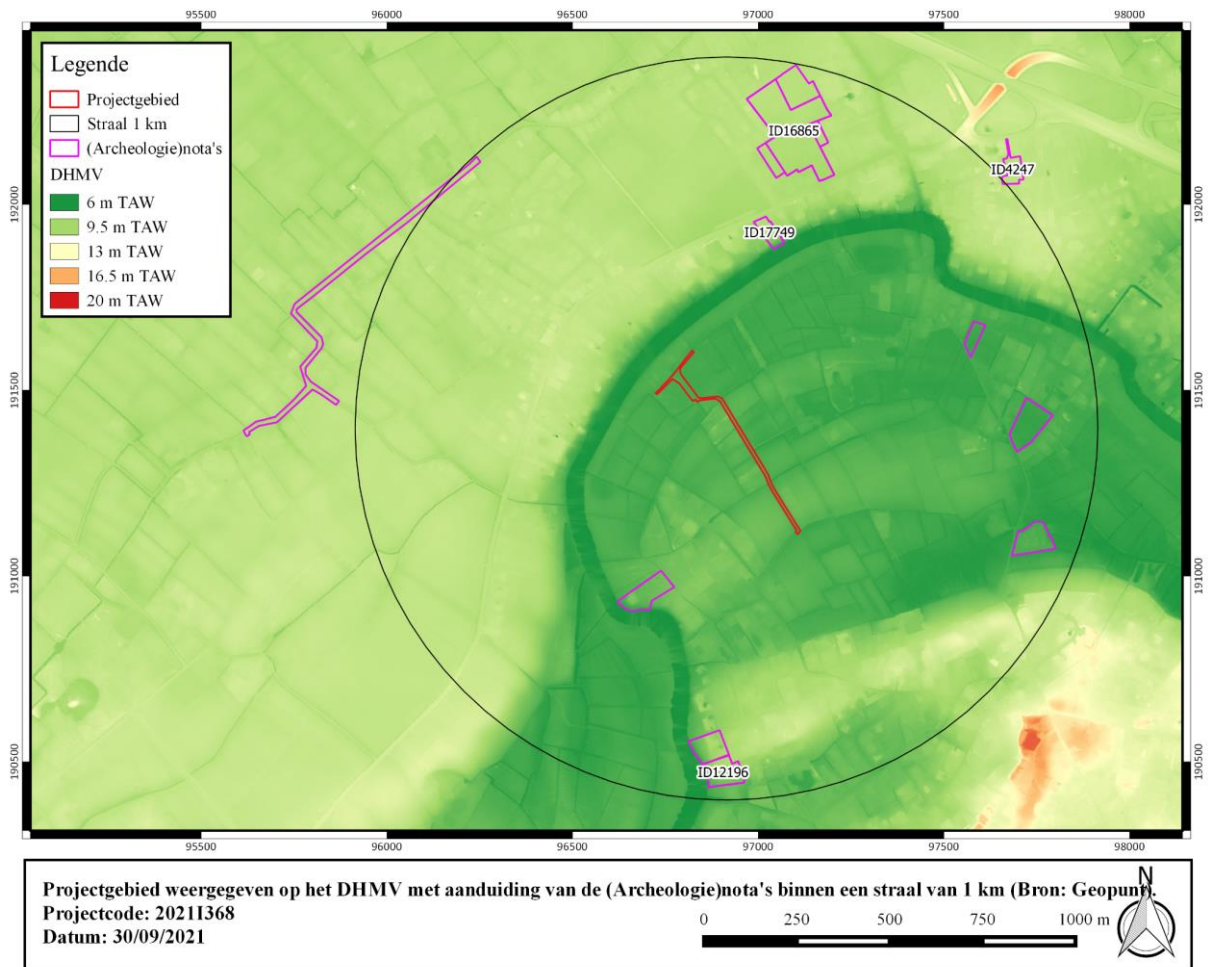
Onbepaald

32141	Onbepaald archeologisch onderzoek; NK: 15 meter Middeleeuwen: site met walgracht, omgeven door grachtcomplexen Bron: Archief IAP aanvraag bescherming zone.
32604	Onbepaald; NK: toponiem Late bronstijd: reeks van urnenveldencultuur Romeinse tijd: aardewerk
32931	Onbepaald NK: 150 meter Laat-neolithicum: 2 gepolijste bijlen

(Archeologie) nota's binnen een straal van 1 km

In de directe omgeving van het projectgebied werden in het verleden reeds verschillende archeologienota's opgesteld. In onderstaande tabel worden de nota's waarbij eveneens een vervolgonderzoek werd uitgevoerd, toegelicht.

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2020 met de archeologienota's binnen een straal van 1 km (Bron: Geopunt).

<i>ID</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Advies</i>
1744 ³ 10406 ⁴ 16865 ⁵	Bureauonderzoek + PIB: Baarle Kloosterstraat Bij het proefsleuvenonderzoek werd één relevant spoor aangetroffen. Spoor 000203 is een rond spoor met ondiep bewaarde houtskoolrijke vulling. Het spoor is tijdens het proefsleuvenonderzoek volledig opgegraven. De vulling is in bulk genomen en gebruikt voor verder onderzoek. Het anthracologisch onderzoek geeft aan dat voor de productie van de houtskool eik gebruikt is. Bij het onderzoek is materiaal geselecteerd voor een radiokoolstofdatering. Een stukje verkoolde eik is gedateerd tussen 170 BC en 10 AD (95,4% zekerheid). Een onderzoek waarbij de chronologie en typologie van dit soort kuilen is bestudeerd, toont aan dat ronde kuilen eerder voorkomen vanaf de Romeinse periode en vooral in gebruik zijn in de middeleeuwen. Het bijkomend natuurwetenschappelijk onderzoek geeft aan dat in de buurt van het projectgebied een bos aanwezig was met onder andere eik, in de overgang van de late ijzertijd naar de vroeg-Romeinse periode. Dit bos werd ontgonnen, mogelijk was er in de nabijheid Baarle Kloosterstraat 21 een nederzetting, maar deze kon niet binnen het projectgebied worden vastgesteld. Het proefsleuvenonderzoek geeft aan dat er aan de westelijke zijde van het projectgebied greppels, grachten en een kuil aanwezig zijn die wellicht een Romeinse datering hebben. Dit soort kuil past in de bestaande kennis rond kolenbranderskuilen in Vlaanderen.	Vrijgave
9942 ⁶ 17749 ⁷	Bureauonderzoek + LBO: Gent Baarledorpstraat Op basis van de landschappelijke factoren en gekende waarden kan in de omgeving uitgegaan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Vanwege de beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied en de vastgestelde centrale verstoring bij het landschappelijk bodemonderzoek wordt de kans op kenniswinst bij verder onderzoek echter als te beperkt ingeschat.	Vrijgave
4247 ⁸	Bureaustudie + LBO: Drongen Brouwerijstraat 4 Het landschappelijk bodemonderzoek heeft aangetoond dat er op basis van de bodemgenese oudere sporen en vuursteenvindplaatsen door de vorming van de Bw-horizont vermoedelijk tot op een diepte van 70 cm onder het maaiveld geheel of gedeeltelijk zullen uitgewist zijn. Omdat de	Vrijgave

³ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/1744>

⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/10406>

⁵ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/16865>

⁶ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/9942>

⁷ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/17749>

⁸ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/4247>

	bouwzone, bestaande uit 316 en 350 m ² , beperkt is, wordt verwacht dat de kenniswinst beperkt zal zijn.	
10158 ⁹ 12196 ¹⁰	Bureaustudie + LBO + PIB: Sint-Martens-Latem Papenaard Op het terrein werden 6 parallelle sleuven aangelegd, met NW-ZO oriëntatie. In totaal konden tijdens het proefsleuvenonderzoek 4 spoornummers uitgedeeld worden, die in werkelijkheid overeenkomen met 2 verschillende sporen. Spoor 1 betreft een kuil, terwijl spoornummers 2 tot en met 4 eenzelfde gracht registreren die over de werkputten 4, 5 en 6 loopt. Er is geen sprake van de aanwezigheid van een archeologisch relevante site.	Vrijgave

⁹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/10158>

¹⁰ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/12196>

1.4.3.2 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Archeologische vindplaatsen in de omgeving van het plangebied wijzen op oude menselijke aanwezigheid in de regio. De ligging van het plangebied op iets hoger gelegen terrein in de omgeving van het alluvium van de Leie moet een zekere aantrekkingskracht gehad hebben op jager-verzamelaars in de regio. Aan de rand van de duinzone, op het holoceen terras van de Leie, zijn tevens talrijke sporen uit van de ijzertijd en de Romeinse periode geattesteerd. De schrale duinzandgronden ter hoogte van het plangebied waren allicht minder geschikt voor landbouwdoeleinden. Er zijn aanwijzingen dat de bewoning in de omgeving van het plangebied zich verderzette in de vroege middeleeuwen.

De eerste bronvermelding van Lathem situeert zich in 823-824 in de annalen van de Sint Pieters abdij van Gent. Dit dorp viel bestuurlijk onder de kasselrij van Oudburg. De middeleeuwse stadsontwikkeling van Sint-Martens-Latem vertrok vanuit drie oude bewoningskernen, het dorpscentrum aan de Leie, de Kortrijksesteenweg en de wijk Brakel. Het gedeelte "Sint-Martens" werd pas in de 16de eeuw toegevoegd om de gemeente te onderscheiden van twee andere plaatsnamen die van dezelfde 'stam' vertrekken, nl. Maria-Latem en Paulatem.

Het is pas na de middeleeuwen dat Sint-Martens-Latem opnieuw op het toneel verschijnt. Desalniettemin heeft het ruim zijn aandeel gehad in de roerige tijden van oorlog en bezetting. Een kroniek verhaalt dat, in oktober 1578, de Walen na de inname van Menen, op hun terugtocht te Latem en in de omliggende dorpen "veel quaets deden, als branden, moorden, pilghieren, ende andere saecken den lande seer schaedelick". Ongeveer 200 boeren van de gemeente en de omliggende dorpen, die gewapend weerstand boden, werden verslagen. In december 1585 ondernamen "vrijbuiters" uit Sluis een uitval in Deurle en Latem. Om zijn grondgebied te beschermen richtte het bestuur van de Oudburg een eigen corps op dat in elke parochie werd aangevuld door een burgerwacht, bestaande uit alle weerbare mannen van 16 tot 60 jaar.

Van 1635 tot 1648 woedde de gezamenlijke oorlog van Frankrijk en de Verenigde Provinciën tegen Spanje, waardoor de dorpen rondom Gent verwoest en uitgebuit werden door zowel de vijandelijke als de hulpbiedende troepen. In de tweede helft van de 17de eeuw werd het land zwaar geteisterd door de oorlogen van Lodewijk XIV. In 1675 kampeerde deze Franse koning met zijn leger te Deurle, wat grote schade meebracht voor de landbouw. Ook bij de belegering van Gent in 1708 werden verwoestingen aangericht en moest de bevolking grote geldsommen betalen voor het onderhoud van het Franse leger. Einde 1792 werden Gent en omstreken ingenomen door het Franse leger en de daaropvolgende jaren werd Vlaanderen bij Frankrijk ingelijfd. In 1794 werden de heerlijke rechten, de tiendeheffingen en de adel afgeschaft. De conscriptie werd ingesteld en heel wat dorpelingen werden bij het Franse leger ingelijfd. Tevens werd een burgerlijk bestuur ingevoerd. Na de slag bij Waterloo werd het "Zuiden" in 1814 met de "Noordelijke Nederlanden" verenigd.

Hoewel de industriële ontwikkeling zeer beperkt bleef, ontstond in de jaren '20 toch een industrieel complex (vlasfabriek) aan de Leie-oever, midden in de meersen. De ontsluiting van het dorp begin 20ste eeuw werd gestimuleerd door de aantrekkingskracht van de Leiestreek op de kunstenaars, vooral uit het Gentse. De kunstenaars die zich hier vestigden waren toonaangevend in het kunstgebeuren van toen. Het Vlaams expressionisme bepaalde het artistieke klimaat van de Leiedorpen in de volgende decennia. Stilaan ontdekte ook de gegoede Gentse burgerij de rust van het landelijke kunstenaarsdorp en werden de eerste zomerverblijven gebouwd. Vanaf de 20ste eeuw sterke toename van bebouwing in het centrum en aan de steenweg, vanaf het derde kwart van de 20ste eeuw werd het gedeelte ten zuiden van de steenweg (Hoog Latem), tot den akkerland, eveneens bebouwd, voornamelijk met grotere verkavelingen, waaronder de sociale woningen zogenaamd "Open Veld" naar ontwerp van

architect I. Van Mossevelde van 1977 en 20 "patiowoningen" naar ontwerp van H. Van Kerckhove van 1974-1976. Thans voornamelijk residentiële bewoning in na-oorlogse villa's op grote beboomde kavels.¹¹

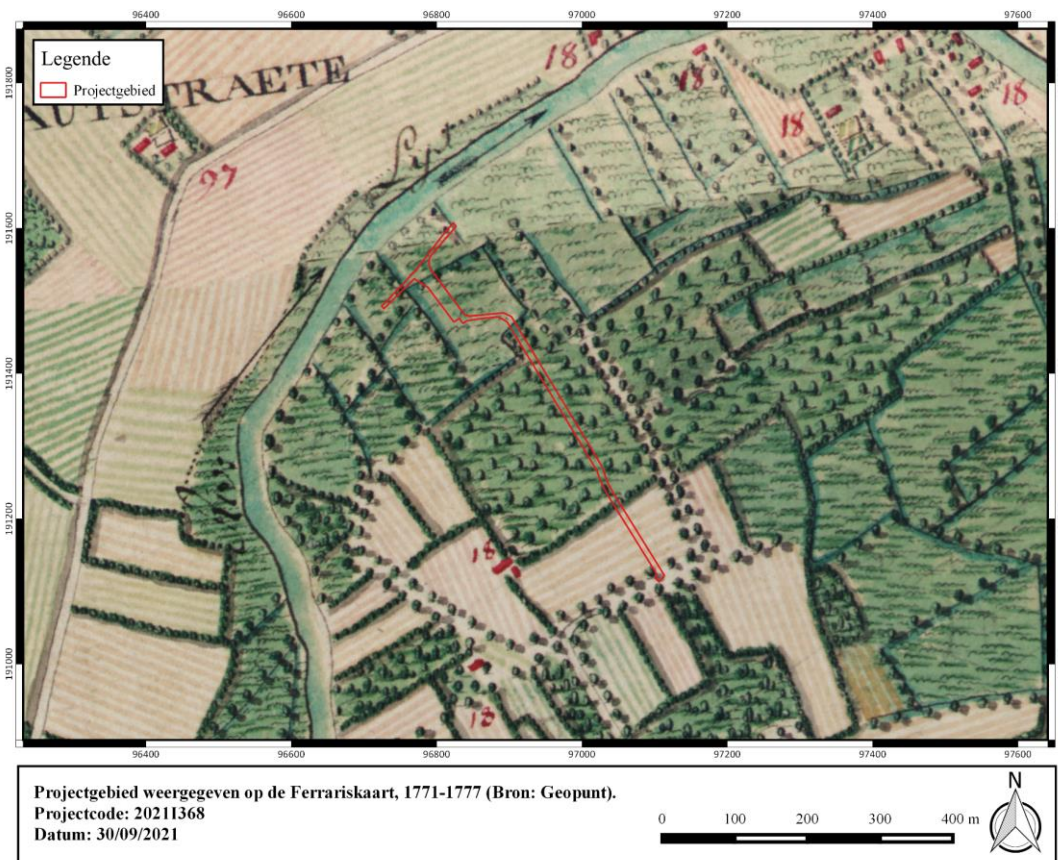
¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Sint-Martens-Latem [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14240> (Geraadpleegd op 06-10-2021)

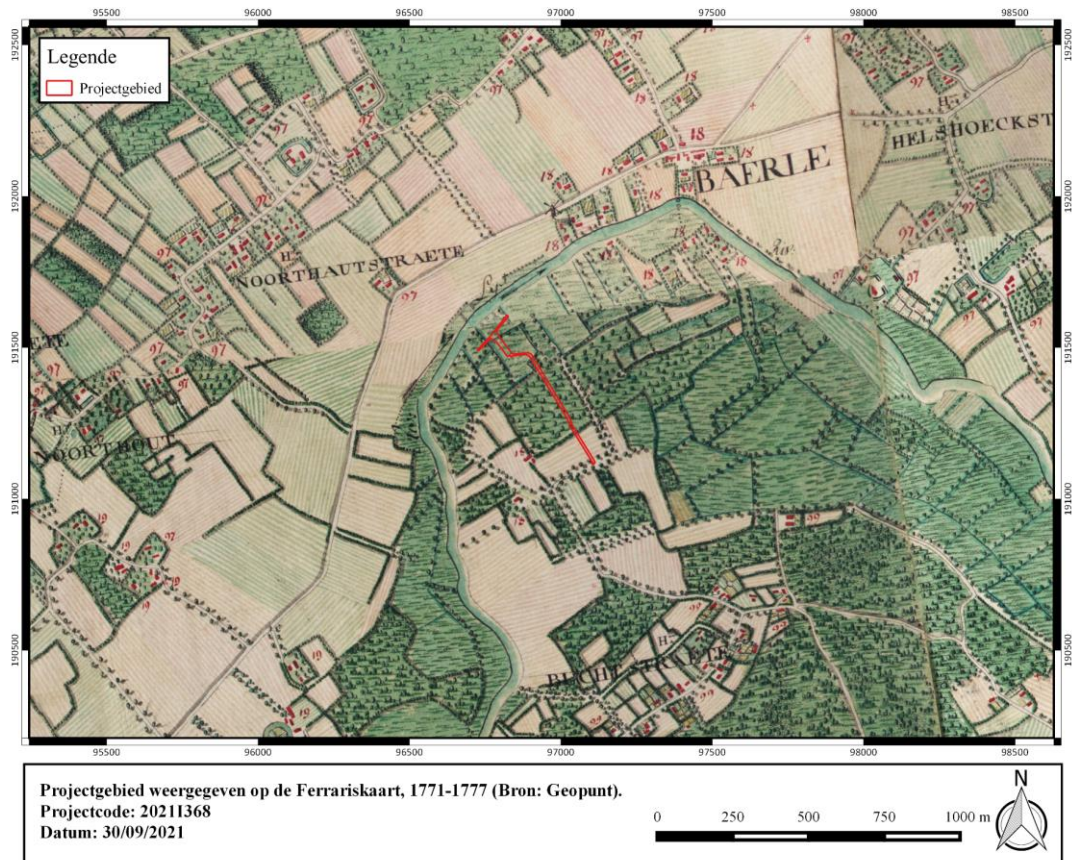
1.4.3.3 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Op de Ferrariskaart wordt het grootste gedeelte van het terrein ingetekend als grasland en laagstammig bos. Enkel de meest zuidelijke zone van het tracé op de overgang richting de zuidelijk gelegen rug, valt samen met akkerland. Er wordt geen bebouwing weergegeven binnen de grenzen van het terrein. De ruimere omgeving bestaat hoofdzakelijk uit weilanden die geïnterpreteerd moeten worden als natte meersgronden binnen het alluvium van de Leie.

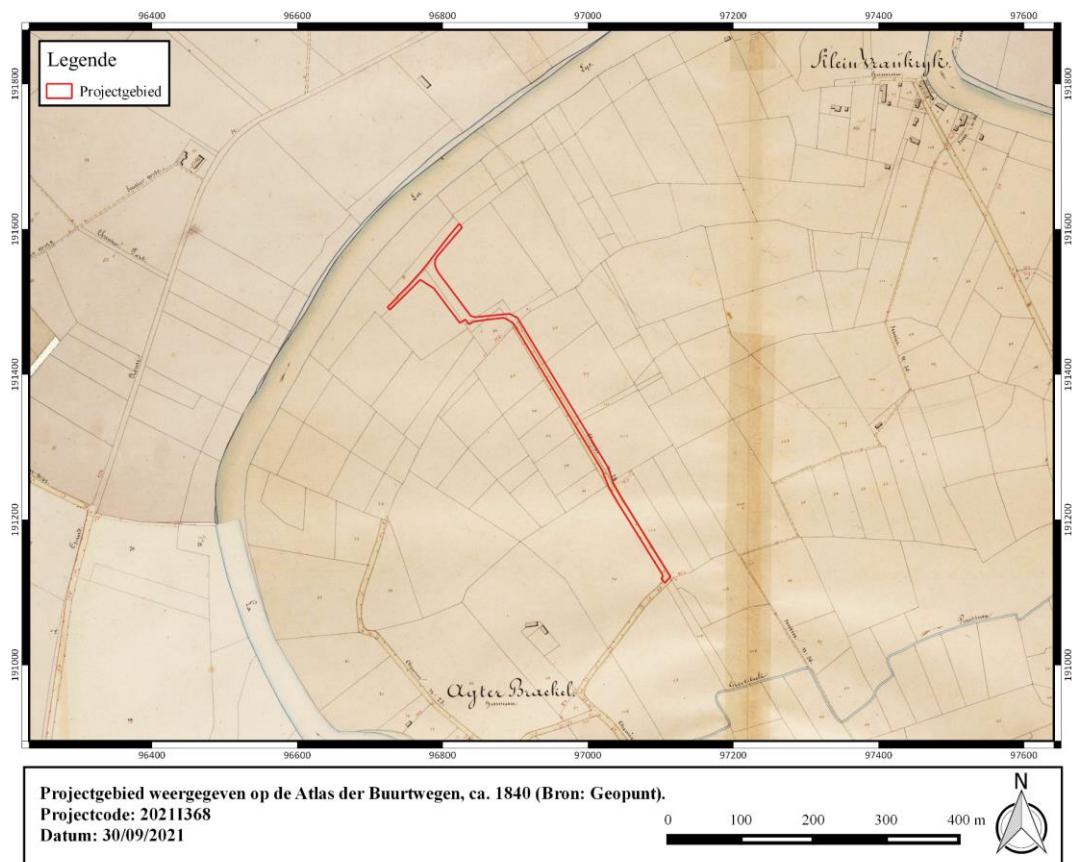
Op het 19de-eeuwse kaartmateriaal is het tracé van de Brakelmeersstraat reeds zichtbaar. Langs de noordzijde van het projectgebied is nog geen weg weergegeven. Er valt opnieuw geen bebouwing binnen de grenzen van het projectgebied. De Vandermaelenkaart tekent het projectgebied gedeeltelijk in als weidegronden. Ten zuidwesten van het terrein wordt het gebied omschreven als ‘Achter Brakel’. Verder naar het oosten situeert zich het gehucht Klein Vrankrijk.

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

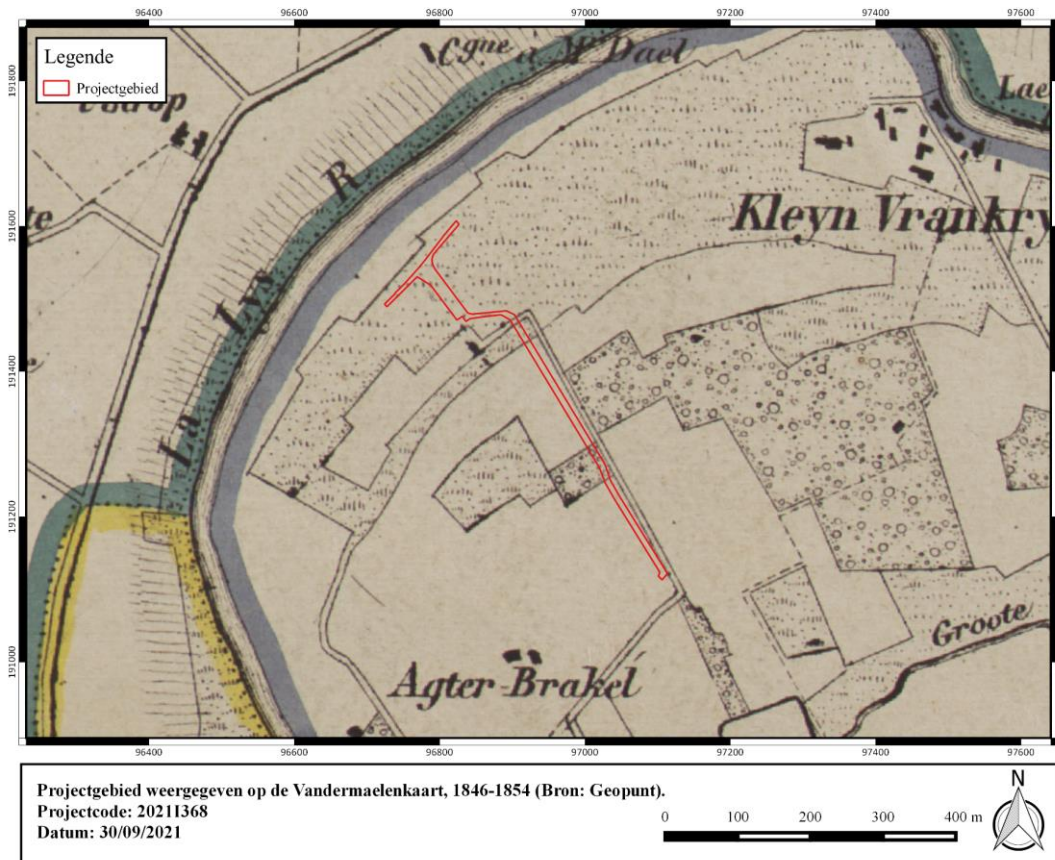

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

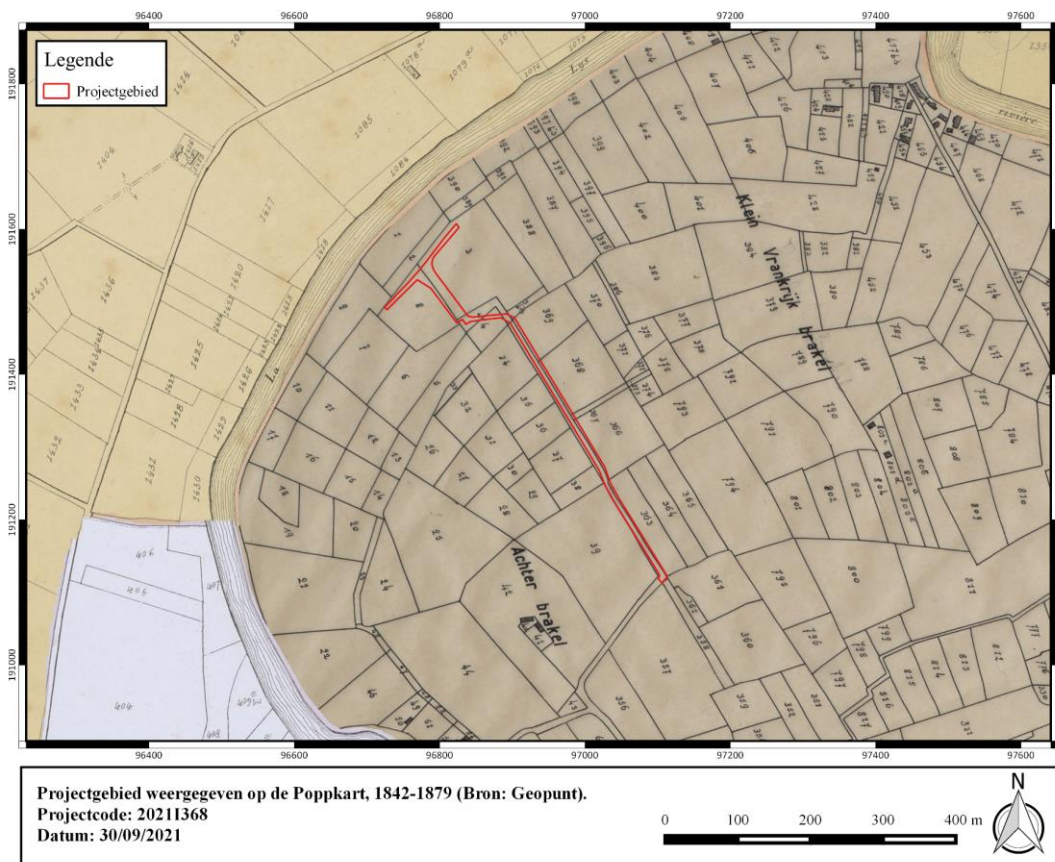

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

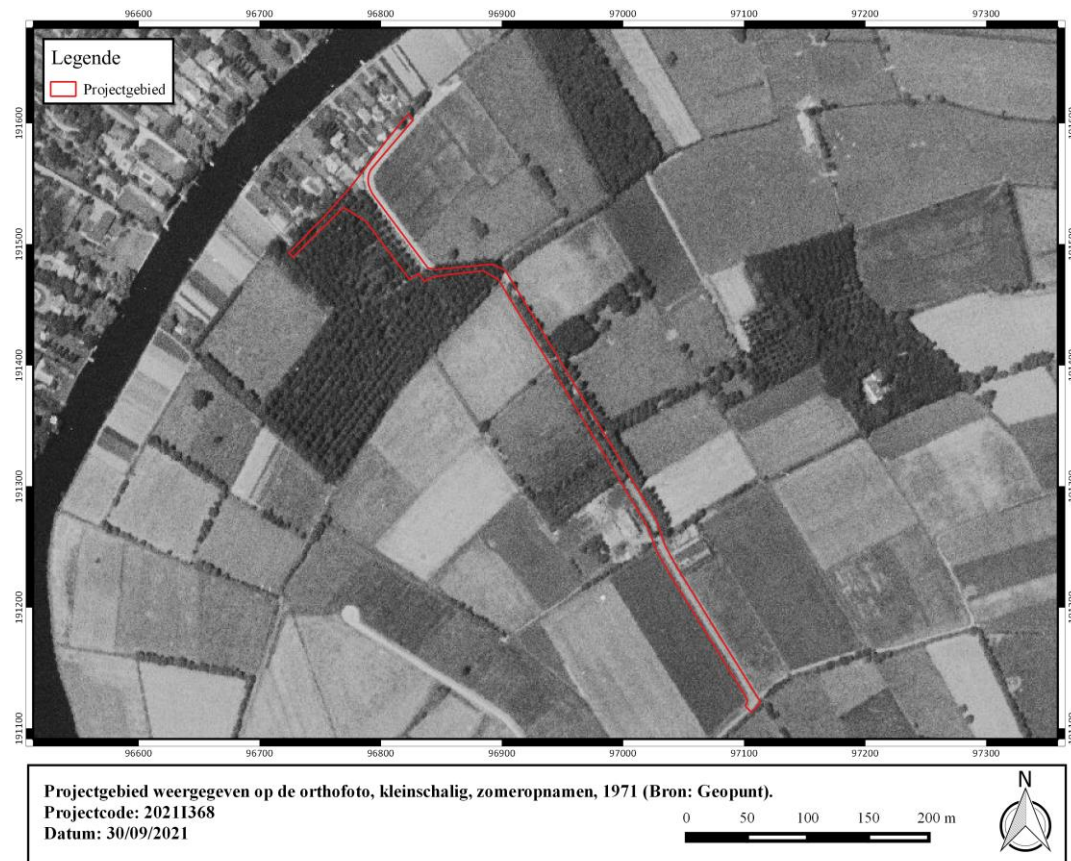
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854 (Bron: Geopunt).

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

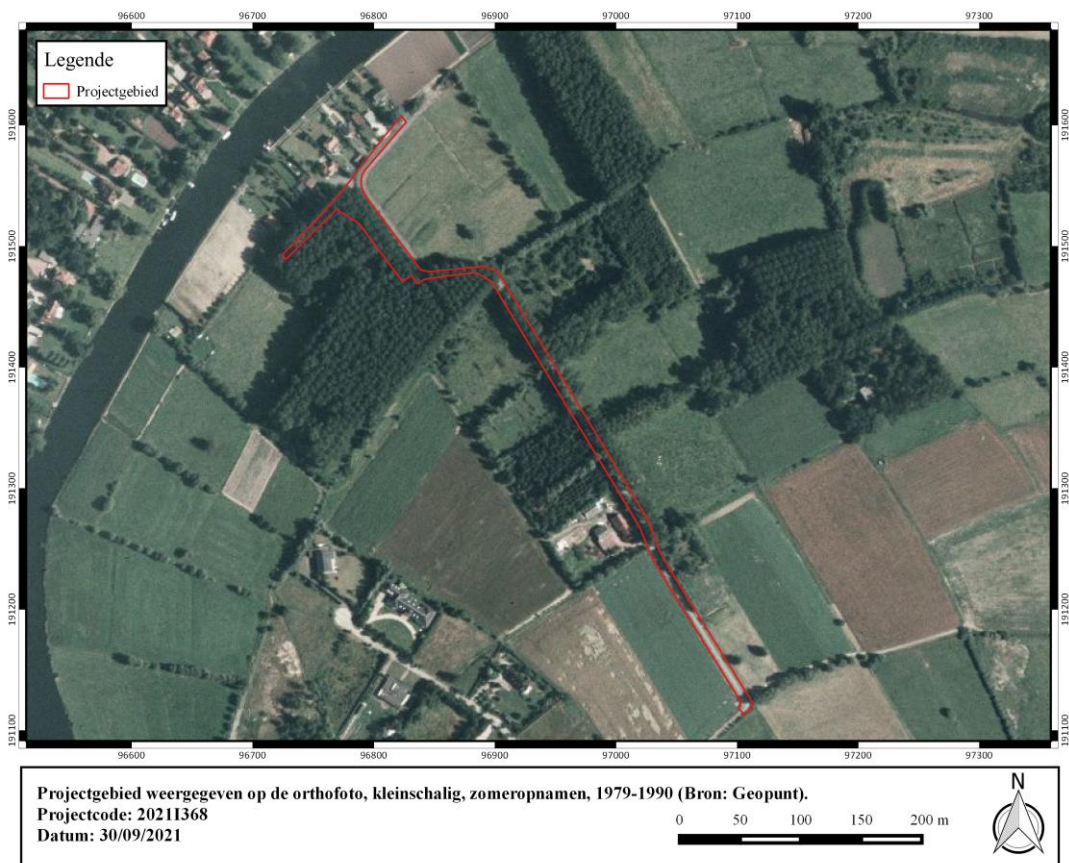
1.4.3.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft de evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. De situatie binnen het terrein bleef quasi onveranderd sinds het oudste luchtbeeld uit 1971. Ook hier zijn de wegen van de Brakelleie en Brakelmeersstraat reeds zichtbaar. Langsheen de Brakelmeersstraat werden doorheen de tijd enkele nieuwe woningen aangelegd. Daarnaast is zichtbaar hoe de bosgebieden in de omgeving geleidelijk zijn uitgebreid.

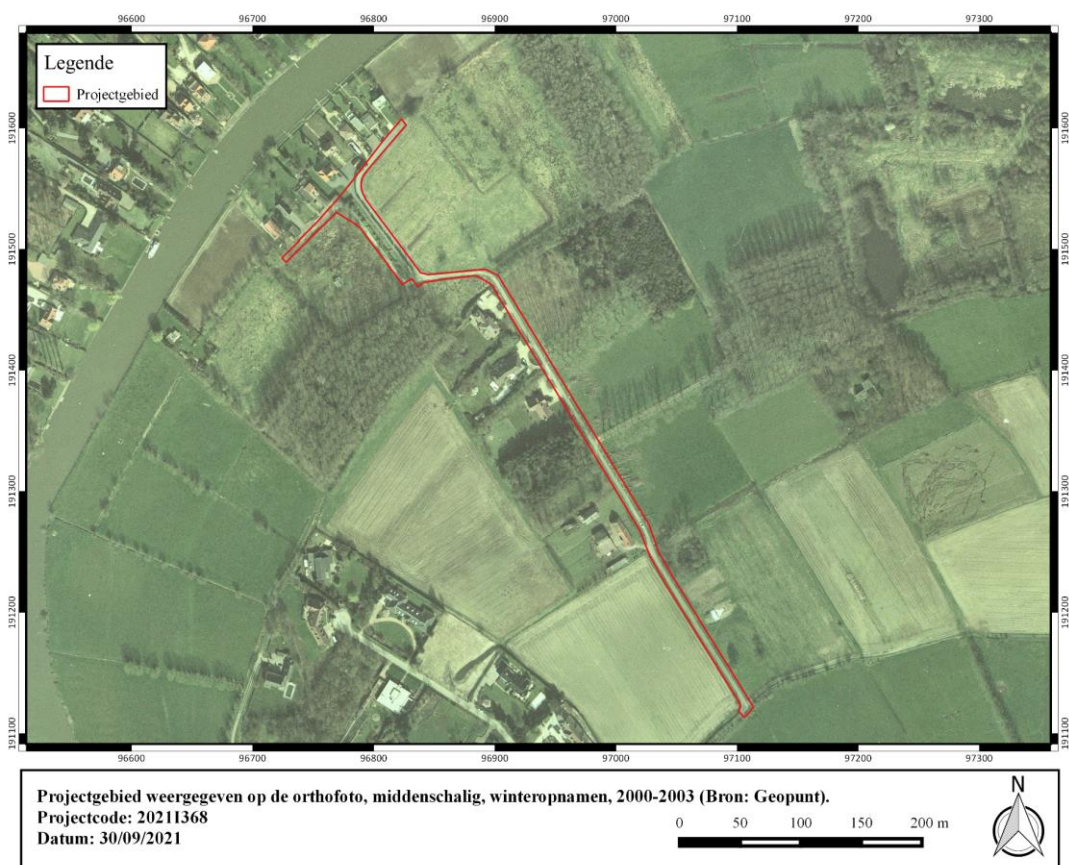

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

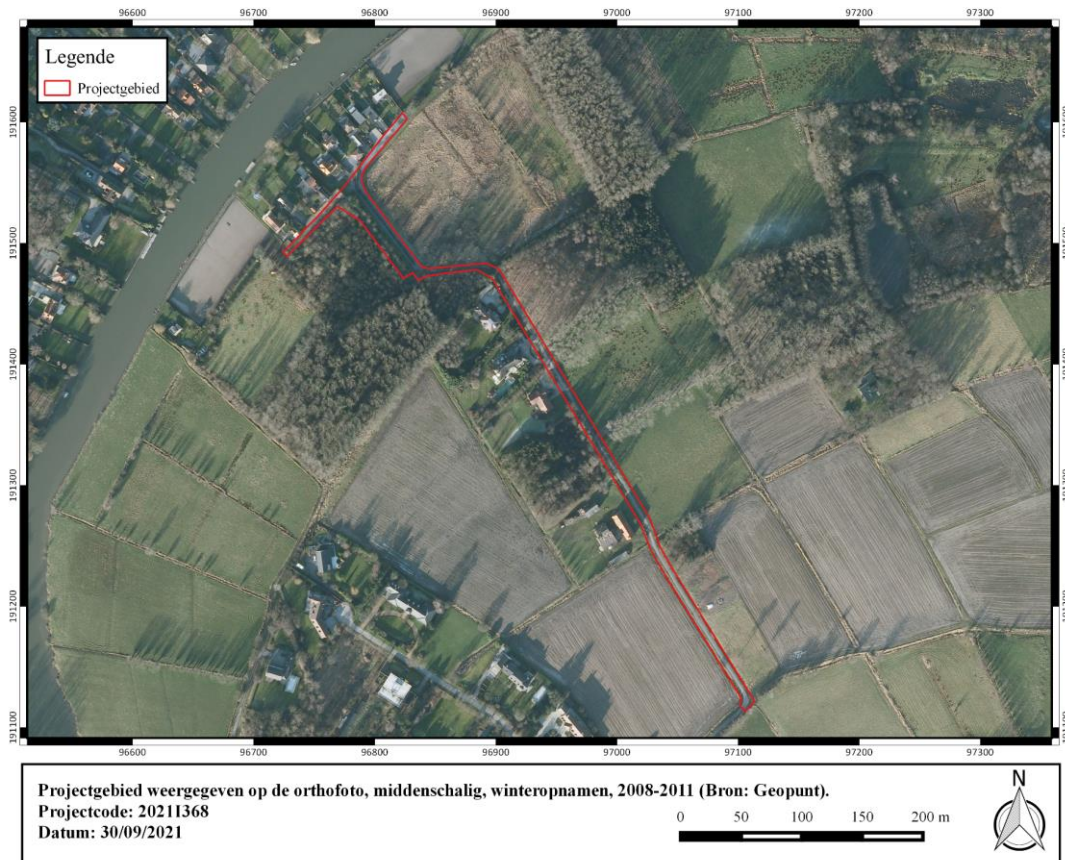

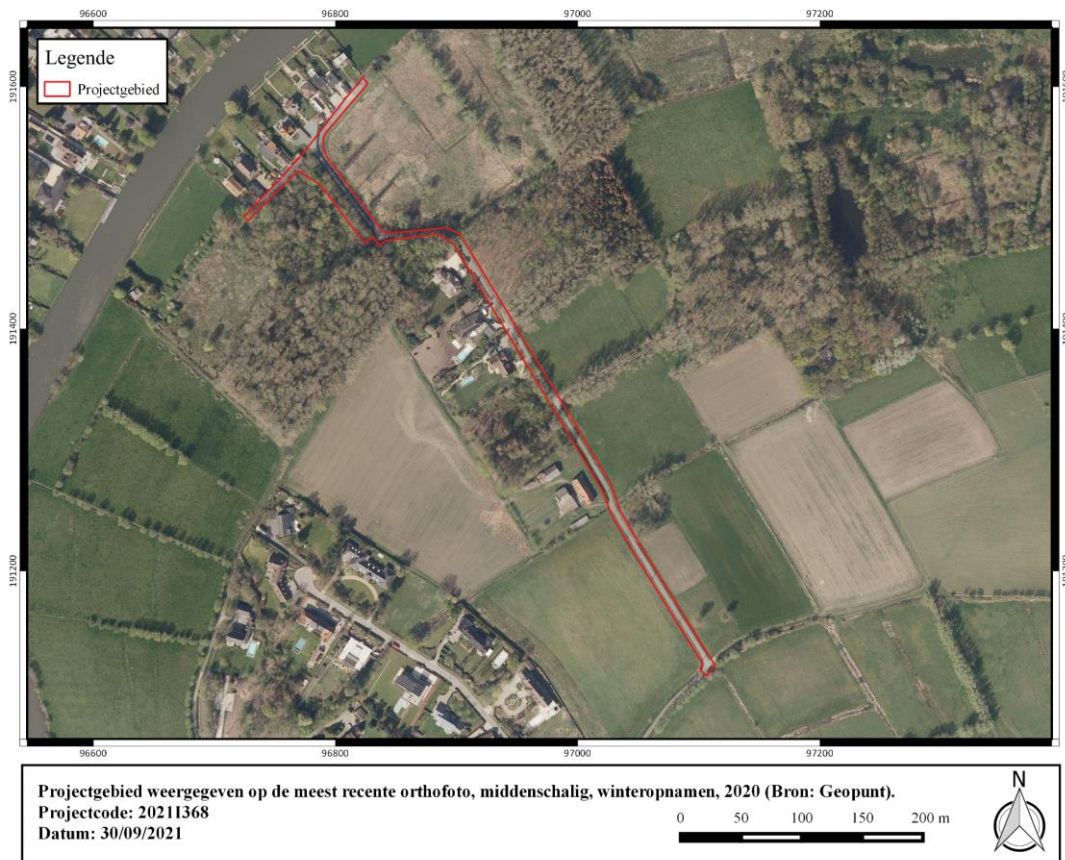
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalgig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalg, winteropnamen, 2020 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuw gescheiden rioleringsstelsel langsheen het verloop van de Brakelmeersstraat en Brakelleie te Sint-Marten-Latem. Het volledige projectgebied is ca. 6486 m² groot en wordt heden ingenomen door de weg en langsrachten. In het kader van de geplande rioleringswerken wordt eveneens het wegdek heraangelegd.

Landschappelijk gezien is het geplande rioleringsstracé gelegen binnen het overstromingsgebied van de Leie. Net ten noorden van het onderzoeksgebied loopt de Holocene Leie, ten zuiden van het traject loopt de Meersbeek. De Quartairgeologische kaart geeft een profiel weer waarvan de top bestaat uit fluviale afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft langsheen het volledige traject een hydromorfe bodem weer zonder enige profielontwikkeling. Deze terreinen zijn, vanwege de zeer natte toestand, minder geschikt voor permanente bewoning of bewerking. Op het DHMV is te zien dat delen van de omgeving zijn opgehoogd in functie van de soms hoge grondwaterstanden in het alluvium. In het zuiden van het traject bevindt zich een duidelijke, iets hoger gelegen rug binnen het alluvium. Deze locatie, op de overgang van het overstromingsgebied en een iets hoger gelegen, drogere rug, moet wel zeer aantrekkelijk geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

Op het cartografisch materiaal is het meersgebied langs de Leie duidelijk te herkennen. Het huidige stratenpatroon is niet weergegeven. Op de Ferrariskaart zijn het noordelijke deel en centrale segment respectievelijk ingekleurd als grasland en laagstammig bos. Enkel in het uiterste zuiden van het terrein, op de overgang richting de zuidelijk gelegen rug, is akkerland weergegeven. Langsheen het geplande rioleringstraject is geen bebouwing weergegeven. Op 19^e-eeuwse bronnen is weinig wezenlijke verandering op te merken binnen het landgebruik. De omgeving van het projectgebied blijft vrij van bebouwing. Ook binnen de orthofotosequentie is weinig evolutie op te merken. Vanaf het luchtbeeld van 1971 is de huidige situatie te herkennen.

De gekende archeologische vindplaatsen in de omgeving bevinden zich hoofdzakelijk op enige afstand ten zuiden van het onderzoeksgebied, ter hoogte van de Holocene rivierduinen. Onderzoek in de omgeving heeft bewoningssporen aan het licht gebracht die vermoedelijk deel uitmaken van een groter nederzettingsterrein. Hierbij werden zowel sporen uit de metaaltijden en Romeinse periode onderzocht. Ten oosten van het onderzoeksgebied, aan de overzijde van de Leie, op het grondgebied van Drongen werden meerdere kringgreppels in kaart gebracht die zeer waarschijnlijk te interpreteren zijn als grafmonumenten uit de metaaltijden. In de omgeving werden eveneens een aantal oppervlaktekarteringen uitgevoerd. Hierbij werden lithische artefacten uit het mesolithicum en neolithicum gerecupereerd en ceramiek uit het neolithicum, metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Op basis van de gekende waarden kan gesteld worden dat de omgeving van het onderzoeksgebied en dan vooral de hoger gelegen, drogere gronden op de randen van het Leiealluvium quasi doorlopend werden bezocht en bewoond sinds de steentijden.

Concreet dient op basis van het landschappelijk kader en de gekende waarden uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat voornamelijk uit artefactensites. Voor bewoning was het terrein in het verleden te gevoelig voor overstroming. Vanwege de lineaire vorm van het onderzoeksgebied en de reeds aanwezige infrastructuur wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek echter als weinig zinvol ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Leiemeersen [online]
<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/301287> (Geraadpleegd op 07-10-2021)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Sint-Martens-Latem [online]
<https://id.erfgoed.net/themas/14240> (Geraadpleegd op 06-10-2021)

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

NGI Cartesius

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

